

Маковоз Оксана Сергіївна,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та фінансів
факультету № 6 Харківського національного
університету внутрішніх справ,
makoksana@ukr.net

Передерій Тетяна Сергіївна,
фахівець 1 категорії Міжвідомчого
науково-дослідного центру з проблем боротьби
з організованою злочинністю при РНБО України,
tanyaperederii96@gmail.com

КАПІТАЛІЗАЦІЯ ІНВЕСТИЦІЙ У КРИПТОВАЛЮТИ

В сучасних умовах фінансова сфера України формується під впливом цифрових валют, що визначають нові пріоритетні напрямки розвитку бізнесу та функціонування держави як самостійного суб'єкта господарювання. На сьогодні капіталізація електронних грошей (криптовалют) створює передумови для розширення економіки нашої держави й використання їх під час нелегальних операцій.

Нещодавно електронні (цифрові) гроші отримали принципово нове вираження у вигляді криптовалют. Це відносно нове явище в економіці стало предметом для дискусій серед спеціалістів у сфері фінансів.

Криптовалюта — це особливий електронний платіжний засіб, курс якого підтримується тільки попитом і пропозицією. Такі електронні гроші не регулюються жодною з державних систем, у тому числі Національним банком України. Функція спостерігачів і контролерів у цьому разі лежить на користувачах мережі і власниках криптовалют [1, с. 529–530]. Незважаючи на відсутність офіційної легалізації в Україні, станом на 2017 рік наша держава визнана одним зі світових лідерів із застосування криптовалют [2, с. 48].

У контексті економічних відносин криптовалюта може виступати як інвестицією, так і об'єктом інвестиційної діяльності. У процесі прийняття рішення щодо інвестицій у криптовалюту слід проводити аналіз характерних рис та особливостей криптовалют у світі (Табл. 1). Найчастіше потенційний інвестор використовує цифрову валюту як інвестиції (наприклад, біткоїн), коли придбає цифрові токени (tokens) компанії. Такі токени мо-

жуть бути або криптовалютою (cryptocurrency), або цінністю (asset). По суті, різниця між токеном-криптовалютою та токеном-цінністю зводиться лише до технічних аспектів: у asset, на відміну від cryptocurrency, немає власного блокчейну (розподіленої бази даних). Тобто випуск токена-цінності здійснюється за допомогою спеціальних платформ із власним блокчейном (наприклад, Nxt). виділяють два види.tokenів-криптовалют: форки (fork) та альткойни (altcoins). Форк — копія вже існуючої цифрової валюти із незначними змінами у коді, альткойн — нова криптовалюта з унікальним кодом та блокчейном.

Токени можуть підтверджувати як участь їх держателя у проекті (системі), так і його право на отримання частки майбутнього прибутку компанії. Їх продаж здійснюється шляхом криптовалютного фандрайзингу (збору коштів у криптовалюті): за допомогою ICO (Initial Coin Offering) чи краудсейлу (crowdsale). ICO — по суті аналог публічного розміщення акцій (Initial Public Offering, IPO), а краудсейл — краудінвестингу, але у криптовалютному світі. Головні переваги криптовалютного фандрайзингу — це те, що здійснити інвестицію можна швидко, легко та анонімно. Як недолік — недосконалість правового регулювання цих відносин. Відповідно, є регуляторний ризик для компанії, яка проводить ICO чи краудсейл, а у криптоінвесторів немає жодних гарантій з її сторони. Водночас швидкість, легкість та анонімність—це не завжди добре, а недосконалість правового регулювання цих відносин — не у всіх випадках погано [3].

Таблиця 1

Характерні риси та особливості криптовалют у світі (побудовано авторами на основі [6])

Назва криптовалюти	Рік створення	Сумарна капіталізація на 16.10.2017	Принцип роботи та використання
Біткоїн	2009	\$ 95,4 млрд	як засіб платежу за товари та послуги, а також, як інвестиційний інструмент при спекуляціях і довгострокових інвестиціях
Ефіріум	2014	\$ 32 млрд	дає можливість укладати смарт-контракти (договірні відносини, які захищені криптографічним способом), а також торгується з долларом та євро

Закінчення таблиці

Назва крип- товалюти	Рік ство- рення	Сумарна капіталі- зація на 16.10.2017	Принцип роботи та використання
Ріпле	2012	\$ 10,7 млрд	ціла система платежів, у тому числі в національних валютах
Біткоїн кеш	2017	\$ 5,3 млрд	для вирішення проблеми масштабування
Лайткоїн	2011	\$ 3,4 млрд	в рівній мірі активно використовується, як і для оплати товарів і послуг, так і для спекуляцій та інвестицій
Даш	2014	\$ 2,3 млрд	можливість здійснення повністю анонімних транзакцій, швидкість та енергоефективність
Нем	2015	\$ 2 млрд	покликаний вирішити ряд проблем в корпоративному і фінансовому секторах. В тому числі, переказів в системі SWIFT, а також низькі комісійні та швидкість
Монеро	2014	\$ 1,5 млрд	швидкість платежів, необмеженість розміру блоків, анонімність
Нео	2016	\$ 1,4 млрд	укладання смарт-контрактів
Айота	2017	\$ 1,2 млрд	Відсутність комісії, швидкість, моментальні грошові перекази, нескінченна масштабіність

Віртуальні валюти можуть виступати як засіб обміну в реальній торгівлі товарами, що впливає на реальний ВВП і повинно бути прийнято до уваги під час оцінки наслідків впливу віртуальних валют на реальну грошову масу. Вплив віртуальних валют на реальну пропозицію грошей залежить від ефекту заміщення віртуальною економікою реального сектору економіки та від ефекту витіснення віртуальними валютами реальних грошей [4, с. 762].

Кожна криптовалюта має власний показник капіталізації. Капіталізація криптовалют залежить від її сумарної кількості та вартості за одиницю. На рівень капіталізації криптовалют впливають різні чинники, такі як об'єм попиту на неї і об'єм пропозиції валюти. Слід враховувати, що попит на криптовалюту

складається з двох видів: транзакційного попиту, який обумовлений необхідністю купити якийсь товар за конкретну валюту, та інвестиційного попиту. Загально відомо, що об'єм пропозиції біткоїн — створено більше 16 млн. біткоїнов, а до 2100 року, коли їх число досягне 21 млн. одиниць, їх випуск припиниться. На сьогодні механізм підрахунку ринкової вартості будь-якої криптовалюти досить неповноцінний, тому що сума, яка називається дуже далека від реальності.

Ринок криптовалют існує та інвестору, який хоче інвестувати в цей напрямок просто необхідно вести облік її загальної вартості. Капіталізація показує важливий параметр, який дає поняття про те, яку валюту варто або в який зберігати ваші заощадження. Незважаючи на обмеженість емісії, ринкова вартість криптовалюти апіорі запрограмована на сталий економічний розвиток [5].

Криптовалюти вже активно використовуються в Україні для розрахунків, проте не мають визначеного правового статусу, що в свою чергу сприяє виникненню таких негативних чинників:

- використання криптовалют під час проведення нелегальних фінансових операцій та відмивання коштів, отриманих злочинним шляхом, у тому числі тих, що використовуються у корупційних схемах;

- фінансування контрабандних та нелегальних операцій з наркотичними речовинами, антикваріатом, предметами мистецтва та історичної спадщини тощо [7].

Сучасні кардинальні зміни у монетарній системі світу формують нові виклики та загрози. Число криптовалют постійно збільшується, їх пропозиція збільшується та вони користуються значним попитом, таким чином капіталізація зростає. Прибутковість інвестицій у криптовалюти неухильно підвищується. Зацікавленість інвесторів у операціях з криптовалютами, безумовно, вказує вплив на економіку України. Неврегульований розвиток нових фінансових технологій, криптовалют, створює значні перепони економічній стабільності та безпеці України. Саме тому ситуація вимагає рішучих дій на державному рівні, спрямованих, насамперед, на визначення правового статусу та створення правового поля для розвитку ринку криптовалют.

Література

1. Коваль С. Ю. Криптовалюти як складова частина фінансової системи: стан і перспективи розвитку в Україні — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/15-2017/105.pdf>.

2. Гусєва І. І. Тенденції розвитку криптовалют на ринку України — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/24-1-2017/12.pdf>

3. Цифрова валюта: правовий статус, переваги і недоліки використання криптовалют — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://jurist.ua/?article%2F1231>

4. Григорєвська О., Салазкін С. Особливості функціонування віртуальних криптовалют: економічний аспект / О. Григорєвська, С. Салазкін // Глобальні та національні проблеми економіки. — 2016. — No 14. — С. 760–765

5. Капитализация криптовалют или какая цена виртуальных денег? — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.iqmonitor.ru/investicii/bitcoin-invest/kapitalizaciya.html>.

6. Топ-10 найдорожчих криптовалют світу [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://1news.com.ua/tsikave/bitkoin-amp-co-top-10-naydorozhchih-kriptovalyut-svitu.html>.

7. Криптовалюти в Україні мають отримати правовий статус [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://finpost.com.ua/news/5558>.

УДК 336.7

Мілюкова Наталія Олександрівна,
студентка 1 курсу магістратури
спеціальності «Міжнародні фінанси та інвестиції»,
Інститут міжнародних відносин Київського
національного університету Т.Г. Шевченка,
natik-mika@i.ua

Циганов Сергій Андрійович,
д.е.н., професор кафедри міжнародних фінансів,
Інститут міжнародних відносин Київського
національного університету Т.Г. Шевченка,
s_tsyganov@ukr.net

КРИПТОВАЛЮТИ В КОНТЕКСТІ ЕВОЛЮЦІЇ СВІТОВОЇ ВАЛЮТНОЇ СИСТЕМИ

Світова фінансова криза 2008–2009 рр. охопила всі країни, а світові втрати становлять 5 трлн. доларів. Незадовільне функціонування світового грошово-валютного механізму, побудованого на доларі як резервній валюті, стало провокувати інфляцію у світових масштабах, проте адекватної заміни йому, яка могла б задовольнити більшість найпотужніших економік світу, поки що